

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Dela Caransebeș.

Multă lume a stat și stă mereu cu privirile îndreptate asupra Caransebeșului. În ziarele noastre cotidiene au apărut deja rapoarte speciale asupra sinodului din zguduita eparhie a Caransebeșului. Ceiace am mai avea și noi de povestit, a treia zi după scriptură, e spicuit din domeniul meditațiilor ce nu încap în cadrul rapoartelor obișnuite.

Începem cu rolul însemnat ce-l are contrastul pestetot în viața publică.

Din capriciul vremilor ce am ajuns să le trăim, a țșnit, deja și între alegătorii deputaților sinodali, un contrast destul de acut. Acest contrast, da, a răznit în mod firesc și pe mandatarii lor în două tabere. Numirea unora de *burdiști*, și a neburdiștilor de — *naționaliști*, a făcut-o, pe barba lui, deputatul preoțesc — slujitorul ministrului de culte *Dr. Petru Ionescu*. Nu-l mai întrebăm, dacă nu l-a întreat la vreme corăbierul, că făcînd o asemenea enunțiație sobornică, unde s'a gîndit acest compluitor?

Învățații zic dealtfel că contrastul ține osia lumii. Ear în popor a remas vorba din bătrîni, că la început cînd au descoperit oamenii moara, nu s'a pornit măcinișul, până n'a venit Crucealbată să-i pună chichirezul. Așa credem și noi optimiști, că corifeii noștri sinodalnici, cari mereu cirpocesc iazul morii, deciteori îl strică cîteo undă năvalnică, ca nu cumva să porniască apa pelingă moară, au trebuit să asculte cu în-

grijorare și la chichirezul morii. Eată cum trebuie înțeleasă „bunînțelegerea“ deputaților din sesiunea actuală a sinodului eparhial al diecezei noastre.

Această „bunînțelegere“ a trebuit să fie rescumpărată prin facerea din cap, și a blinzilor și a imblinziților deputați, deciteori comisuniile, alcătuite prudent din amîndouă taberele beligeranților, își prezintau rapoartele în sinod.

Toate chibzuințele comisiunilor au fost primite cu unanimitate. Celmult dacă cei dornici de a îmbrăca cît de bine concluzele în haina cuvîntului, somînd pe deputați să „rumege“ bine, se opriau unii ca să se „îndrume“ alții să „însărcineze“, ear cei mai circumspecți să derive conzistorului „spre competenta afacere“ (br...) ceiace nu se putea rezolvi în sinod. Și asta e un rezultat, ce nădăjduim că va fi bine primit și de publicul cel mare, care așteaptă cu nerăbdare, să afle cîteceva despre rostul sinodului din acest an. Zic numai cîteceva, fiindcă bunăoară din raportul senatului școlar abia cred că vr'un sinodalnic, necum întregul public, să ție minte cîți băeți, și mai ales cîte fetițe, *nu umblă* la școală. Observ că înafară de datele statistice, despre a cărei corectitudine respunde preotul și învățătorul dela periferii, despre mersul învățămîntului și alte îndrumări în viața internă a școalelor noastre primare, micînd nu se raportează sinodului. Și dacă cineva le reclamă, cum a făcut-o de rîndul acesta deputatul *Dr. Nicolae Ionescu*, se produce o ilari-

tate care ne caracterizează nepăsarea față de școala românească, cea mai neglijată instituție dintre toate instituțiile pe cari le avem.

Das ist der Fluch der bösen That... de aici, dela neînvățătură, ne-a venit pe cap situația gravă, în care trebuie să ne ispășim acum toate păcatele, cari ne cutrupesc. Oratorul a citat foarte nimerit izbînda Sașilor cari s'au avîntat în toate, ajungînd la un trai mai ușor, prin școalele lor model. Tot prin școală ne-am putea zmulge și noi din mizerii. Numai școala ne-ar putea duce la mîntuire.

Dacă ne-am fi interesat mai dinadins de acest *prim factor cultural*, n'am fi ajuns a fi pecetluit de un alt orator al sinodului, că noi Români „penultimul popor din această țeară... nu jertfim mai nimic pentru dotația clerului“ (hm...), zicînd, cînd a venit vorba despre fondul preoțesc, că sesiunile de pămînt ce le beneficiază preoții, nu sînt dela popor. Oare?!

Asupra fondului preoțesc vom reveni.

Nu-i cu cale să arătăm toate chixurile ce s'au strecurat prin canalul polologiei la rădăcina dezbaterilor sinodale. Remarcăm numai atîta, că numai cultura ne va scăpa și de polologia, care ne supără nu numai pe noi, cei scurți la vorbă, ci și pe ceialaltii restigniți de regulamentul sinoadelor cari trebuie să asude ascultînd toate tautologiile răzleților.

Eată cu ce observări am găsit de cuvîntă să țintuim și noi la rîndul nostru rapoartele celorlalte ziare.

FOILETON.

Tinerul bărdaș.

De Dămian Izverniceanu.

...Nu 'ncerca puile, auzi nu 'ncerca!... Dragul meu, nu mă lăsa să plîng o viață întregă!... Nu mă lăsa să mă vestejesc ca o floare părăsită!... Auzi, lasă-te, nu încerca!...

Și Vioara o fetiță sveltă și mlădioasă ca un fir de trestie, cu păr galben și ochi albaștri își ducea suspinînd șurțul la ochi și-și ștergea lacrimile ce i-se furiau pe obrăjorii îmbujorați.

În odaia micuță, sărăcăcioasă și strîmtă, în care undula un mănunchi de lumină dela lampa de pe masă și se perdea în ungherele întunecate, se lăsase o liniște adîncă, pe care din cînd în cînd o conturba tineră fetiță cu oftările și suspinele ce le scotea din adîncul necunoscut al inimii sale amărite. Un ceasornic vechi și hodorogit sta afîrnat pe perete și-și mișca penedula încet, într'un ticăit rar și monoton. Sfînta maica Paraschiva sta liniștită în icoana de pe perete între cele două ferestre mici.

— Auzi Ioniță, dragul meu, dacă ție drag de mine, nu încerca... Nu mă lăsa cu inima cernită... Nu mă lăsa Ioniță!...

Și fata sculîndu-se de pe scaun se prăbuși în brațele lui izbucnînd într'un plîns dureros.

— Ioniță puile, nu rivni la bogății, că ai să te prăpădești, ai să-ți răpuș capul... Io am presimțiri, că o să te prăpădești!

Ioniță, tinerul bărdaș, fecior peste douăzeci de ani, de statură mijlocie, cu o musculatură de atlet și cu o față oacheșă pirlită de soare, pe care se iviseră niște firicele de mustețe negre, ținea în brațele sale vînjoase pe Vioara, ca pe un copilăș. Cu ochi lui negri scînteetori privia, într'af fetei, ear pe buzele lui îi flutura un zîmbet ușor.

— Vezi Vioară, de ce ești așa de proastă? ... De ce te temi de nimica?... Poate acuma mă sufl eu mai întai în turnuri de biserică?... Pe cîte turnuri și acoperișe înalte n'am mai umblat io de copil încă, de cînd am început a învăța ca *săgărt*, *zănatul* ăsta. Io pășesc sigur, pe schelele cele mai înalte și nu mă tem, cum nu te temi tu umblînd pe drum. Ș'apoi ce să zică atuncea tata, om de 50 de ani? La cîte biserci n'a înfipt el crucea în turn? Săracă lume! Și io, bărdaș tînăr, să mă tem de un nimica totul?!... O, Vioară Vioară!... Vezi ce copilăroasă ești!... Nu vezi tu, că noi sîntem săraci și crezi că nu ne prinde bine 300 de zloți, pe care-i voi căpăta?... Crezi că nu ne prinde bine la cununia noastră?... De cîte a-

vem noi lipsă atunci, și cine ne împrumută pe noi cu bani?

Fata mai conteni din plîns, și ștergîndu-și ochii umezi privia lung și perdată în ochii lui. În odaie era liniște. Ei nu mai ziceau nimic. Numai ticăitul monoton și rar al ceasului din perete se auzia. Afară era liniște în noaptea de vară. O adiere lină aducea miremele dulci ale verii în odaie cu ferestrele deschise. Cerul senin pica de stele. Țîrițuri de greeri, de prin grădiniile pline de finețe și trifoaiie, se legăneau ușor prin văzduhul nopții și pătrundeau până în odaie. De departe de undeva, de pe o coastă cu alunieș, cîntecul unei privighitori se înălța ca o oftare în liniștea nopții de vară.

Cei doi îndragostiți, Ioniță și Vioara, steteau amîndoi alătura și se priviau lung unul pe altul. Vioara îl învăluia cu privirile calde, dar triste, ale ochilor ei mari și albaștri, pecînd în inima lui se strecura iubirea ei cea mare. Îi prinse mîna albă și moale între minile lui bătucite și aspre.

— Și tot ție teamă dragă Vioară?...

— Mi-e teamă Ioniță puile... mi-e teamă, că te perd... Am presimțiri rele — oftă ea din baerile inimii — și cred că nu e a bună. De trei săptămîni, decînd tot urlă în bătătura potaea de cine, întors tot cu fața spre casa noastră, fiecare urlătură a lui rău mă mai străcnește în inimă.

Munca.

Munca este un mijloc de disciplinare. Chiar și munca, al cărei rezultat nu-l vedem, este mai bună decât lenea. Rezultatul acestui fel de muncă este, că deprinde puterile și le pregătește pentru activitate încoronată de succese. Obiceiul de a lucra învață pe om a începe lucrurile cumsecade, a cruța timpul și a-l împărți bine. Și celce-a învățat odată arta de-a folosi bine viața, își va putea da seamă despre fiecare moment.

Precum leneșul omoară timpul, așa înțeleptul dă timpului viață prin aceia, că-l folosește cu conștiință. Muncitorul își împărțește orele, le inspiră viață, și astfel — cum zicea Goethe — poate da clipitei durată. Celce și-a regulat astfel activitatea, nu trăește atita în timp, cât trăește timpul în el: Zilele, lunile și anii săi vor exista și după moarte ca niște semne ale datorințelor împlinite. De aceia sîrguința este un bun educator, pentru că ea ne învață a ne întocmi munca, ea desvoltă cele mai înalte însușiri ale omului fără osebite dacă el stă în capul unei familii sau al unui popor. Hărnicia, puterea de a judeca, abnegațiunea, cunoașterea de oameni și de afaceri se cer pretutindeni unde se săvîrșește ceva cumsecade.

Celce o duce la ceva pe terenul activității omenestii în afaceri, merită să fie onorat, cum merită să fie onorat artistul ori poetul pentru opera sa, ori beliducele pentru învingerea sa. Și dacă pe terenul muncii de toate zilele nu este posibil un succes fără oste-neală, cuatit mai puțin este cu puțință pe terenele mai înalte. Nu poate fi nimic mai greșit decât părerea, că geniul n'are lipsă de muncă. Cucit un om stă mai sus în privința spirituală, cuatit mai diligent are să fie. *Geniul este fructul cugetării și al muncii.*

Putere dobîndește numai celce muncește; trîndavul niciodată. Niciun bărbat de stat nu și-a putut câștiga vază decit prin muncă. Ludovic al XIV-lea a zis: *Prin muncă domnesc regi.* Ear Frideric cel mare zicea: *Regele este celdintii slujitor al statului.*

Principiul muncii continue, al participării active la toate afacerile vieții, deșteaptă energia spiritelor mari.

Toți bărbații mari au fost oameni muncitori și aveau citeo anumită ocupație. Shakespeare a fost conducător de teatru, Milton

secretar de stat și mainainte învățator, Dante, Petrarca și Boccaccio au servit statului; Goldoni, autorul comediilor, a fost avocat; Luther, marele reformator, a fost profesor; Lessing lucra ca secretar guvernial în Breslau; Herder a fost preot și superintendent general, Goethe a fost jurisconsult apoi ministru, Schiller a fost profesor; Galilei și Galvani au fost medici; Newton, marele naturalist-scrutător, și astronomul Herschel au fost directori de monetarie; etc. etc.

Omul poate să se dedea întrafita cu lucrul, încit să nu poată trăi fără el. Omul harnic caută să folosească și timpul liber spre binele său. O măsură binemăsurată de muncă este sănătoasă și pentru corp și pentru suflet. Omul e un spirit, care se susține prin corp. Și spiritul și corpul trebuiec oțelite și exercitate, ca să nu ruginească. Orce activitate încununată de succes e sănătoasă. Și este unul dintre cele mai-mari secrete ale fericirii să găsești această activitate. Munca cu capul, deși adeseori obosește mai tare decit cea cu corpul, strică mai puțin decit o viață petrecută mîncînd, bînd și dormind. Dar și aici are valoare zicala: Ce-i prea mult, nu-i sănătos. Încordarea preamare consumă în cele din urmă și puterile cele maimari, mai ales cînd e împreunată cu griji și lucru pripit. Și aici e bine să avem în vedere, că: Omul ajunge totașa de departe umblînd cași fugind. Cît de departe vom ajunge, aceasta nu stă în mîna noastră.

Petrache.

IGIENĂ.

Beutura și apa.

Aprecieri igienice. Principalul rău al spirtuoaselor din bucate este, că nu sînt rafinate și conțin flegmă, au gust rău și miros respingător, pe care-l maschează speculanții cu anizon; ele constituiesc o adevărată otravă din cauza cantităților mari de alcooluri superioare, de aldehidă și de furfural ce conțin.

La finele anului 1893 erau în toată țara 27.111 debite de beuturi spirtuoase, încit vine în termen mediu un debit la cite 200 de suflete. Țuica (rachiul) de drojde este mult mai tare decit țuica de boască (rachiul de tescovină); pe cea de prune țerani și fac slabă, și rar se face „prefriptă” sau friptă de două ori. Spargerea simburilor la fabricarea țuice devine vătămătoare. Țuica este mai puțin vătămătoare decit rachiul de bucate, care predispuie la pelagră. Unde vinul este etin (d. e. jud. Fălciu), se consumă mai puțin rachiul; vinul înflăcărează, indeamnă la bătae, pecînd țuica moae pe celce o bea. Berea se bea puțin, și ar fi mai puțin vătămătoare, decit țuica și vinul.

Ne putem ușor închipui cum lipsa de hrană duce la beție, deoarece alcoolul în doze mari amortește foamea, ca și alte ingrediente sau medicamente, d. e. cafeaua, cocaina, kola. Celce beau cafea, sînt mai puțin predispuși la alcoolism. Se credea, că beuturile spirtuoase produc căldură în om, în realitate însă rachiul nu încălzește, ci dilatează vasele singelui de pe subț pele, încit simțul produs astfel se identifică cu căldura. Circulînd astfel mai mult sînge prin vasele sanguine, în cazuri de inflamațiuni se produce mai mult puroi; e fondată deci temerea Romînilui față de beuturi și acrituri la rănii, ca să nu „obrintească”; dar în aceste cazuri ar trebui să se ferească și de a bea țuică, ceea ce ei beau fără deosebire la orice boală, ba chiar cred că e bună și contra boalelor. Intot cazul vinul este mai recomandabil omului decit țuica. Dar și hrana trebuie să se îmbunătățească.

După mămăligă cu ceapă sau și cu lapte nu-i vine omului a bea vin, chiar și de l-ar avea; alte popoare se nutresc bine, beau vin sau bere și le vezî rumene, pline la față și la corp, pecînd Romînul are puțină vlagă, e slăbănog. Nu e rasa lui de așa fel, ci l-a făcut așa răul trai material și moral. După mîncări de post nu-i vine omului să bea vin și nici nu-i permite religia; poate mai

bine era dacă poruncile pentru post ar fi oprit consumarea spirtului, dar acesta se întrebuița, pe timpul cînd s'au decretat posturile, numai ca doctorie. Se pare că și Romînul l-a întrebuițat la început numai ca doctorie, că l-a zis holerică (contra holerii). Spirtul brut se vinde numai denaturat în comerț și ar trebui oprit și cel destilat pe anizon și atunci nici în Moldova cîrciumele nu și-ar mai atrage victimele de departe prin miros, cum se înîmplă azi.

Vinul se mai falsifică prin orașe, dar la țeară se bea repede, fără să mai ajungă a se învechi și pritoici cu esențe și dresuri.

Dr. Gheorghe Crăiniceanu.

Economie.

Istoria pădurilor.

(Continuare și îine.)

Pădurile de brad și de molid sînt urmașele netăgăduite ale pădurilor glaciare, cari atunci se întinseseră pînă mult mai jos. În timpul cînd frigul era mai mare, molizii și brazii s'au putut prăsi și mai la șes; cînd înse clima s'a făcut de stepă au perit pe locurile mai joase.

Pădurile de foioase (fag, carpen, paltin, evonim, etc.) sînt urmașele pădurilor terțiare transformate pe loc și potrivite cu clima mai aspră. Cînd era toiul epocii glaciare, flora aceasta s'a coborît mai la șes; în toiul climatei de stepă, din pricina uscăciunilor mari și a căldurilor, s'a urcat ear pe dealuri și chiar la munte. Mai apoi clima făcîndu-se umedă, earăși s'a coborît la dealuri.

În regiunea dumbrăvilor, gorunul și ștejarul (sessiliflora) se scoboară din specii terțiare. Le place partea dealurilor; ear gorunul se urcă uneori pînă în ținuturile bradului. Gîrnița și cerul se află mai mult la cîmpie și nici chiar pe dealurile mari nu le întîlnim. Aceste două feluri se află mai ales în dumbrăvile Munteniei, ceea-ce dovedește că pădurile acestei părți au o obîrșie mai meridională decit ale Moldovei.

Caracterul vegetației stepelor dunărene și pontice, de pe lingă Marea Neagră e la fel cu al celei din stepele rusești, adevă erburii aspre și uscate. Linia care desparte stepa de partea dealurilor ar fi în Oltenia pe mai sus de părțile năsipose, ar tăia județul Teleorman și Ilfov, ar trece pe la R.-Sărat, Buzău apoi în sus pela Fălciu în Basarabia. Prin o fâșie îngustă, stepa Romîniei se leagă cu cea ungurească. Ear cea rusească se întinde prin Asia de mijloc pînă la gura Amurului.

În vecinătate de stepă pădurile de cer se înclîrcesc. În acestea nu pot crește păduri atît din pricina sărăturilor, cît și fiind-că e peste măsură de cald și de uscat vara.

Stepele au rămas așa cum sînt dintr'o epocă de după cea glaciară. „Minerva”.

HAZ.

Lupul și scroafa.

Un lup flămînd, nimerește într'un coteț la o scroafă slabă detot. Cum o vede trîntită acolo în pae se și repede s'o înșface, ea însă îi ride cu ritul în nas:

- Ce vrei să faci, lupule?
- Să te mîinic.
- Păcat că ești mare și prost...
- De ce, Scroafă?
- Dacă ți-ai găsit să mă mîinici tocmai pe mine, o slăbătură...
- Par-că mai e timp acum de ales, cînd eu nu te vîd bine, de foame ce mi-e...
- Ce carne ai să găsești tu în mine, acum?
- Iască, nu alta... Dar dacă ai avea puțină răbdare, s'astepti pînă la toamnă, cînd mă pune stăpînul la îngrășat pentru Crăciun, atunci a-și mai înțelege și eu, dar acum!.. bine?

Epigramă.

De multă vreme stau și-ascult,
Cum vă certați din an în an,
C'un document cu-unu mai mult,
Că sîntem viță de roman!

Don Ramiro.

Astăzi de trei-ori l-am alungat; par-că-i era de cap, atît de mult urla.

Lui Ioniță îi înflori atunci un suris vesel pe buze; se sculă și aplecîndu-se spre ea o sărută cu căldură. Fata își strecură minile pe după grumazii lui și cu ochii închiși îi căută gura.

— Cum mai sînteți și voi muerile! — grai dela o vreme Ioniță. — Dacă urlă cînele, atunci moare cineva... Credințe deșarte! Urlă cînele, — lasă-l să urle, că e dobitoc, de aceia urlă; că de-ar avea el o leacă de minte, n'ar urla.

Mai stătura ei puțin de vorbă, dar nici vorbele, nici lacrimile Vioarei nu-l putură îndupleca să părăsească gîndul de a înfige el crucea în turnul bisericii. Ținea morțiș, că el se va sui, și pace. Una-i era de bani, și alta nu voia să se arate fricos înaintea tatălui său.

Cînd plecă el acasă, Vioara căzu în genunchi înaintea icoanei dintre cele două ferestri, și începu a murmura o rugăciune ferbinte. Se ruga pentru Ioniță sufletul ei.

(Va urma.)

— Și ce crezi că-i bine?
 — Uite, să facem amândoi o învoială:
 — Tu să mă lași să trăiesc până la toamnă, ca să-mi văd și eu godacii în rind cu porcii și atunci am să mă las, să mă mănânci, așa grasă și frăgezită... Dar acum, ce să n'țelegi din mine?
 — Apoi să te cred eu numai așa pe cuvânt?
 — Și de ce nu m'ai crede? — Eu tot pentru mâncare sînt, acum că ți-i unge buzele tu, ori stăpînul, — pentru mine tot una e...
 — Bine scroată, s'aștept atunci, că par'că ai avea dreptate...

A trecut vara ș'a ajuns lumea și'n toamnă, că timpul nu stă doar pe loc, și s'a trezit scroafa dată la porumb pentru Crăciun, de să nu creadă burtei ce noroc venise peste dînsa. — De învoiala cu lupul nici nu-și mai adusese ea aminte în toată vremea asta, c'avea ea destule alte griji... Intr'o zi peaproape de Crăciun, cînd scroafa tocmai terminase grămada de grăunțe, sdup, sare de peste gard lupul cu învoiala.

— Tu erai lupule?
 — Tii, bată-te să te bată... tare te-ai mai îngrășat, — eu nici nu te-aș mai fi cunoscut, dacă nu-ți cunoșteam cotejul...

— Ce puteam să fac altă ceva cu aîta bine, decît să mă îngrăș...

Lupul se linge pe bot:

— Ei, am venit după învoială.

— Că tocmai te așteptam și eu...

— Atunci ești gata.

Și lupul deschizînd gura, dă să se repeadă. Scroafa groahăe atunci supărată și zice lupului:

— Cum, aici vrei să mă mănînci?

— D'apoi unde?

— Vai de mine ce păcat... Aici te-ar putea găsi stăpînul, tocmai cînd ți-ar fi lumea mai dragă, și aș rămînea mîncată numai pe jumătate...

— Ce-i de făcut atunci?

— Știu eu un loc bun, colo în pădurea din apropiere, ți-l arăt eu, tu să mă iaî numai cu gura de-o ureche, și eu ți-o spun în limba mea: *tot pe aici, tot pe aici...*

Zis și făcut.

Lupul deschise porțița și scoate scroafa de o ureche afară. Cînd s'o tragă mai departe, scroafa se proptește în picioarele de dinainte și începe a striga:

— Cuvîțt... cuvîțt...

A ridicat toți cîni din sat și a scos și stăpînii din casă. Lupul zăpăcit și grăbit, crezînd că n'a înțeles pe unde trebuie să meargă, țistuește scroafa să nu mai strige:

— Tacî cu limba ta afurisită, că-mi pierd blana pe aici.

Cînd a început a se simți lupul încolțit de cîni, n'a mai așteptat și pe oamenii să vină cu ciomegile, ci a lăsat de urechea scroafei și pe ici ți-i drumul.

Tocmai la pădure, cînd s'a desmeticit lupul din floceala prin care trecuse, ci-că ar fi zis cu ciudă, privind spre sat:

— Apoi asta n'a mai fost învoială, ci curată... porcărie...

Ioan Adam.

CRONICA.

Duminică în 2 Mai a. c. la 11 ore a. m. se vor vinde la licitație mai multe locuri libere din teatrul de aici, cu prețul de exclamare: 16 cor. pentru locurile din balcon, șirul II. și cerce, 12 cor. pentru locurile din parter. Conspcctul locurilor libere se poate vedea în cofetăria Buschner. În șirul I. din balcon nu sînt locuri de vânzare.

La Duminică Tomei s'a ținut în Tievaniu-mare adunarea generală a Reuniunii de cant și muzică „Armonia”, cu care ocazie s'a restaurat și comitetul acestei Reuniuni. S'au ales: *Vasile Iorgovan* președinte; *Iosif Stoina* vicepreședinte; *Iova Beloane* notar; *Gheorghe Belea* casier; *Alexa Argane* arhivar; *Nicolae Urlica* controlor; *Alexandru Bojincă*, *Valeriu Belea*, *Pavel Șoimu*, *Petru Lazăr* și *Toma Birou*, membri în comitet. Învățătorul *Iuliu Birou* a primit să fie dirigentul Reuniunii.

La Paris a fost arestat zilele trecute vestitul falsificator de diamante, *Lemoine*, care în vara anului trecut fugise dinaintea pedepsei.

Joi, înainte de Duminică Tomei, s'a întruit în Lugoj o conferință preoțească pentru a discuta chestia reactivării fondului de penziune preoțesc.

La Hațeg a reposat avocatul *Mihai Bontescu*, tatăl valorosului luptător adv. Dr. Victor Bontescu.

Ministrul de finanțe reg. ung. a dat un ordin, în care se spune, că cvitarea primirii de bani făcută în formă de epistolă, e scutită de timbru, dar nu se poate folosi ca document înaintea judecătoriei.

Sesiunea ordinară a Academiei Române se va deschide astan la 1/14 Mai.

La *Piatra-Neamțu* (România) s'a stins un suflet ales, o inimă curată, încălzită de iubirea aproapei și a neamului: *Elena Doamna*, soția fostului Domn al României *Cuza-Vodă*. Viața ei întregă a fost un lung șir de fapte nobile; inima ei a bătut vecinic pentru orfanii și suferinzi. Ei i-se datorește înălțarea vestitului *Azil Elena Doamna*, și a multor spitale din Țara-românească.

Duminică la 5/18 April a încetat din viață, aici în Oravița, *Ana Miletică născ. Purgariu*, în etate de 57 ani. În mormîntarea a fost Lună după-amează. Fie-i țărîna ușoară! Intristatei familii condolențele noastre!

Consulul austro-ungar din Statele-Unite, în raportul său anual către guvern, atrage atențiunea statului asupra crizei în lemnul tare de lucru din Statele-Unite, care criză se va resfrînge și asupra Europei, și va dura în tot cursul veacului al 20-lea. Să nu se taie și devasteze pădurile în mod ușuratic și nerațional!

Ministrul de resboi a interzis — printr'un ordin — ofițerilor, și oficianților militari, de a mai gira cambii camarazilor lor, fără numai cu permisiune prealabilă.

Mitropolitul Primat al României, în pastora-la sa de Paști, s'atuește poporul, să nu țină Jolie după Paști, și alte sărbători păgînești, ci și a treia zi de Paști, și chiar în ziua Duminicii, dacă e lipsă, să nunciască, pentru că mai plăcut este lui Dumnezeu omul muncitor decît cele petrece Duminica în jocuri și tot felul de desfătări, lăsînd baltă lucrul cîmpului...

În 16 lea l. c. a reposat la *Baja*, unde a trăit în retragere la ginerele său, *fostul învățător din Iam, Iosif Liuba*, în etate de 92 ani. Reposatul a fost de origine din Măidan și a servit 54 de ani.

În ținutul Miniș-Măderat viile n'au erant bine. Multe loze tinere au înghețat. În anul acesta se poate aștepta numai o roadă mijlocie.

În comuna *Potoc*, tinerii *Gheorghe Șăin* și *Iosif Popa* au donat biserei un chivot foarte frumos, lucrat de sculptorul *Iosif Busuioc* din Berliște.

Dr. Caius Brediceanu a dat cu succes censura de avocat în Budapesta, și a luat în primire cancelaria neuitatului său tată.

Maiestatea Sa a decorat pe comandantul regimentului Nr. 64 de infanterie, colonel *Jenache Ion*, cu ordinul Coroana-de-fer în grad de cavalier.

Familia *Mocsanyi* a donat Reuniunii române de cant și muzică din Lugoj suma de 500 cor., care va avea să se administreze ca fond inalienabil cu numele fericitului „A. de Mocsanyi”.

Referentul școlar din Arad, diaconul *Gh. Ciuhandu*, a fost distins cu briu roșu. Felicitări!

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu” publică concurs cu premii pentru monografia comunelor din comitatul Sibiiu.

La „Volksbank” din localitate a fost ales director-substitut *Carol Dobl*.

Comisia de asentare din Caransebeș a cules aproape deariindul voinicii nostri din părțile Severinului.

Protopretorele *Neu Ede* s'a logodit cu d-șoara *Lucia Olariu*, fica medicului cercual Dr. Valeriu Olariu din Teregova.

Chorul băeților dela liceul din Caransebeș a pus în uimire pe pasanți, cari ajungînd în preajma liceului se opriau să asculte cîntecul admirabil al acestor puî de grăniceri.

Concertul corului rom. din *Caransebeș* a reușit pe deplin la Duminică Tomei.

Din șoaptele deputaților noștri sinodali se dezlușește tot mai mult idea salutară de a se concentra instituttele diecezane: o teologie la Sibii, un pedagogiu la Arad și o pedagogie de fete la Caransebeș.

Banca populară din Caransebeș a fost vizitată în zilele sinodului de mai mulți acționari, cărora institutul le-a făcut cea mai bună impresie.

Majoritatea deputaților sinodali caransebeșeni au ramas nemulțumiți cu faptul că în sesiunea aceasta n'a fost propus spre alegere și referentul școlar, rămîind și pe mai departe provizoriatul de pîn'acum.

Bibliografie.

A apărut Nr. 6 și 7 din „Ramurî revistă literară bilunară cu următorul sumar: Dr. I. Simionescu: Pentru aceeași oamenî, alte legi. I. Borcia: Dar lumea n'a n'țeles, (poezie). Caton Theodorian: „De închiariat”, (schită). I. M. Marinescu: Sora Ana, (poezie). N. Dobrescu: Activitate extrabisericească. I. U. Soricu: Instruire, (poezie). C. Ș. Făgețel: Cîntec, (poezie). I. A. Basarabescu: În via de sus, (schită). N. Vulovici: Serenadă, (poezie). Florian Cristescu: Miăița Oală, (schită). Lazăr Iliescu: Medievală, (poezie). D. Tomescu: Ne cheamă pămîntul, (recenzie). Fulg Pribeag: Sonet. Alexandru Petrescu: Scrisoare, (poezie). I. M. Marinescu: Pe drum, (nuvelă). I. C. Popescu-Irinel: Amurg de toamnă, (poezie). M. Săulescu: Copilărie, (poezie). Ioan C. I. Nicolescu: Cum ne judecau streinii în veacul al XVII-lea. G. Mitru: Dobrogea — erî și azi. N. C. Suseanu: Odată, (poezie). P. Mărgărint, I. Oitean: Răvașe de peste hotare. Din Ardeal. Din Bucovina. N. Bănescu: Din corespondența lui M. Cogălniceanu. O. Purch: Opereta la noi. M. Demetrescu: Însemnări științifice. Liviu Marian: Obiceiurile la scoaterea mortului din casă. C. Negru: Reputație, talent literar, taină științifică.

No. 420 din „Biblioteca pentru toți”: „Văduva”. Comedie de Renato Simoni tradusă din dialectul venețian de *Aurel Alexandrescu-Dorna*. Prețul 30 de bani. Renato Simoni, autorul comediei „Văduva”, este unul din tinerii autori dramatici italeini, care se destinge prin noutatea concepțiilor, ajutată totdeauna de expunerea concisă, particulară dramaturgiei moderne. De fapt „Văduva” nu prea poate fi trecută între piesele de teatru; ea este mai mult o nuvelă dramatizată, dar o nuvelă, în care se cuprinde cel mai puternic conflict dramatic ce se poate pune într'o piesă de teatru.

Poșta Administrațiunii.

Mulțumim foarte mult tuturor abonaților, cari au răspuns la rugarea noastră de a-și achita restanțele, ear pe cei nepăsători îi vom constrînge pe calea legii să-și plătiască datoria. Mai mult nu putem aștepta.

Editor proprietar: **Gheorghe Jianu.**
 Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu.**

Mulțumită publică.

Adresăm tuturor prietînilor, cari ne-au adresat cuvinte de mîngăere din incidentul trecerii la vecinicie a prea bunel noastre mame

Ana Miletică născ. Purgariu,

cum și tuturor binevoitorilor cari au petrecut-o la ultimul ei lăcaș, le mulțumim mult și pe calea aceasta.

Familia Margineanu.

Nr. 104-1909.

Edict de licitare minuendă.

Prin aceste se aduce la cunoștință tuturor celor interesați, că Duminică în 9-lea Mai st. n. a. c. dimineața la 11 ore se va da în întreprindere repararea turnului bisericești gr. cat. din Oravița rom. în calea licitațiunei minuende.

1. Prețul de esclamare 3034 cor. 45 fil.
2. Reflectanții vor avea să depună un vadiu de 5%, a prețului de esclamare, pe care vadiu trebuie să-l întregescă la 10%, ce-l ce capătă întreprinderea.

3. Ofertul acceptat de curatoratul bisericesc pe respectivul întreprinzător îl obligă din ziua licitației, pe comuna bisericească numai după aprobarea protocolului, prin Ven. Ordinariat.

4. Planul și proiectul de spese cei interesați pot să-l vadă (în orele oficioase) la cancelăria oficiului parohial protopopes.

Oravița rom. la 22 April 1909.

Victor Poruțiu protopop
Nicolae Gașpar curator
Ion Bogdanu învățător

Aviz.

Sint de vnzare

unsprezece lanțe de pământ clasa primă pe teritoriul comunei Agadici în partea hotarului ce cade cătră moara dintre Rachitova și Ticvaniul-mic, și așa pământul e la îndemină atit pentru Rachitoveni cît și pentru cei din Ticvaniul-mic.

Informațiuni amănunțite dă subscrisul. Oravița-montană la 8. April 1909.

Dr. Gheorghe Anca
advocat.

Farmacia
„La Sf. Gheorghe“
== Oravița ==

vis-avis de prăvalia lui R. Goldstein
în strada principală.

În farmacia mea, arangeată modern, se capătă înafară de

**tot soiul de medicamente și
diferite parfumuri franceze,
engleze, pudră, săpunuri**

și alte articole de tot felul atit pentru țerance, cît și pentru damele de elită.

Cu distinsa stimă

ADOLF GROS
apotecar.

La

Tipografia „Progresul“

în Oravița

se capătă

tot felul de tipărituri,
cu prețuri absolut solide.

„SENTINELA“

institut de economii și credit
ca societate pe acții
în Satul-nou (Réva-Ujfalu)

efectuește toate operațiunile de bancă și primește depunerii spre fructificare cu 5% interese, plătind institutul și darea de 10% după interese. La cerere se trimit deponenților și cecuri poștali cu cari se trimit bani fără a plăti porto la poștă.

Direcțiunea.

A ieșit de subt tipar și se află de vnzare la Administrația Tipografiei „Progresul“ în Oravița „Poesia poporată rom.“ partea I.

BOCETELE ROMĂNEȘTI

de Dr. IOSIF POPOVICI, prof. univ.

Prețul 80 fileri.

„ORAVICIANA“

SOCIETATE PE ACȚII
INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII
== ORAVIȚA. ==

Capital social	Cor. 550.000
Fonduri	„ 320.000
Depunerii spre fructificare	„ 1,918.000

Giroconto la Banca austro-ungară. — Ceconto la Cassa de păstrare poștală Nr. 15.625. — Telefon Nr. 29.

Escomptează cambii, acoardă împrumuturi hipotecare și personale cu 7—8% netto.

Primește depunerii spre fructificare cu 4½% și 5%.

Darea o plătește institutul.

Răscumpără grătit orice fel de cuponi și îndeplinește tot soiul de afaceri de bancă.